■ روزنامه فرهنگی، اجتماعی صبح ایران ■ صاحب‌امتیاز: سازمان صداوسیمای جمهوری اسلامی‌ایران ■ مدیر مسؤول: سید علیرضا شریفی ■ نخستین موسسه فرهنگی مطبوعاتی کشور دارای گواهینامه بین‌المللی ISO9001:2008

جام جم

■ شاپا: ISSN1735-3637
■ پایگاه اطلاع‌رسانی: www.jamejamdaily.ir
■ پست الکترونیکی: info@jamejamdaily.ir

■ تهران، بلوار میرداماد، جنب مسجد الغدیر، شماره ۱۲۹
■ تلفن: ۲۳۰۰۴۰۰۰ - ۰۲۱ ■ دورنگار تحریریه: ۲۲۲۲۶۲۵۲
■ سازمان شهرستان‌ها: ۴۵۸۹۷ ■ کد پستی: ۱۹۱۱۶۱۸۴۱۳
■ امور مشترکین: ۴۴۰۲۹۳۰ ■ سازمان آگهی‌ها: ۲۳۰۴۰۳۲
■ پیامک: ۳۰۰۰۱۱۲۴۰ ■ روابط عمومی: ۲۲۲۶۲۱۴۲
■ چاپ: به صورت همزمان در تهران و شهرستان‌ها (چاپخانه‌های روزنامه جام جم)

یکشنبه ۲ تیر ۱۳۹۸ | ۱۹ شوال ۱۴۴۰ | ۲۰ صفحه | سال بیستم - شماره ۵۴۱۳ | استان تهران و البرز ۲۰۰۰ تومان - دیگر استان‌ها ۱۰۰۰ تومان | Sunday - 2019 June 23

حدیث روز: تحف‌العقول

امام سجاد(ع):
از دروغ بپرهیزید، چه خُرد و چه بزرگ، چه بجد و چه به شوخی.

پلک احساس: مولانا

اگر هشیار اگر مستم نگیرد غیر او دستم
وگر من دست خود خستم همو درمان من باشد

اوقات شرعی:
اذان ظهر: ۱۳/۰۶ | غروب آفتاب: ۲۰/۲۴
اذان مغرب: ۲۰/۴۵ | نیمه‌شب شرعی: ۰۰/۱۳
اذان صبح (فردا): ۴/۰۳ | طلوع خورشید(فردا): ۵/۴۹

پیش‌بینی آب و هوا دوشنبه

تهران	اروميه	اصفهان	بوشهر	بجنورد	سمنان	قزوين	گرگان
۳۸ / ۲۸	۳۴ / ۱۷	۳۹ / ۲۰	۳۶ / ۲۹	۳۵ / ۱۸	۳۹ / ۲۶	۳۹ / ۲۲	۳۸ / ۲۴

امروز در تاریخ:
- به توپ بستن مجلس شورای ملی به فرمان محمدعلی شاه قاجار (۱۲۸۷ش)
- تصویب طرح اجباری شدن کلاه شاپو برای مردان در مجلس شورای ملی (۱۳۰۶ ش)
- تولد پرویز پرستویی، بازیگر سینما و تلویزیون (۱۳۳۴ش)
- تأسیس اولین پارلمان جهان در ایسلند (۹۳۰م)

حکمت ۵: نهج‌البلاغه

دانش، میراثی گرانبها و آداب، زیورهای همیشه تازه و اندیشه، آیینه‌ای شفّاف است.

خودنویس

آن که خوابش بهتر از بیداری است

علیرضا رافتی
روزنامه‌نگار

داشتم لا به لای تاریخ پادشاهان تورق می‌کردم بلکه پایه گذار این رسم خوب را پیدا کنم اما پیدا نشد. رسم سوال و مشورت کردن پادشاهان؛ هر چه گلستان و شاه‌نامه و تاریخ بیهقی و... را بالا و پایین کردم نفهمیدم دقیقا از کی و کجا بود که پادشاهان تصمیم گرفتند که تنهایی تصمیم نگیرند. یا لااقل وقتی تنهایی تصمیم می‌گیرند قبل از اجرایش با وزیری، وکیلی، مستشاری، مونسی، سوگلی‌ای... مشورت کنند.

نمی‌دانم از کی این رسم باب شد، اما انگار گاهی انجام شده و گاهی نه. مثلا ناصرالدین‌شاه قاجار پس از شور و مشورت در حرمسرا و سوال از زیر سیبیل چرب از کباب و جواب گرفتن از لب یار و نگار، زیر نامه قتل میرزا تقی را توقیع می‌کند.

اما ضحاک نظر کسی را نمی‌پرسد که مغز این جوان را بریزم در ظرف غذای مارهایم یا آن یکی را؟ شاید اگر ضحاک هم به دور و بری‌ها می‌گفت که مارهای‌م امروز هم هوس یک جفت مغز تر و تازه‌ی انسان کرده‌اند، وزیر و وکیلش نظری می‌دادند و راه و چاهی پیدا می‌کردند که جوانان را از زیر تیغ جلاد نجات دهند.

القصه حکایت پادشاهان از قدیم زمان همین بوده و هست. نه که فکر کنی در بلاد ما این طور است نه.

مثلا همین یکی دو روز پیش رییس جمهور آمریکا یک بعد از ظهر خسته که ناهار را زده بود تا زیر چانه، نشسته بود روی صندلی و پاهایش را انداخته بود روی میز دفترش و همین‌طور که زبانش با دندان لب پرشده‌اش ور می‌رفت و الباقی ناهار را از لای دندان‌ها کند و کاو می‌کرد، با یک دست صفحه آبی و سفید توییتر را گرفته بود جلوی صورت و هی می‌نوشت، هی پاک می‌کرد، هی می‌نوشت، هی بیش‌تر از ۲۵۰ کاراکتر می‌شد، هی به این فکر می‌کرد که به عنوان حاکم دستور بدهد توییتر محدودیت کاراکتری را بردارد و...

در همین حال و هوا افاضه فرموده بود که: امر کرده بودیم به سه‌مقر نظامی در سر حدات ممالک ایران حمله کنند اما ده دقیقه قبل از اجرای حکم ویرمان گرفت شوری در حرمسرا بکنیم.

کنیزکی را پرسیدیم که اگر این سه نقطه را بزنیم چند نفر جان‌شان می‌سوزد؟ گفت حدود ۱۵۰ نفر؛ لذا دل‌مان به رحم آمد و دستور الغای حکم را دادیم.

داشتم فکر می‌کردم رسم سوال و مشورت کردن را بین پادشاهان هر کس بنا گذاشت، این رسم را درست و حسابی جا نینداخته است. بگیر و نگیر دارد.

یک بار سوال نمی‌کنند مثل زمانی که حکم تحریم می‌دهند و دروازه‌های ورود دارو و مواد ضروری را بر مملکتی می‌بندند و سوال نمی‌کنند با این کار جان چند نفر می‌سوزد.

یک بار سوال می‌کنند مثل زمانی که هواپیمای‌شان با بمب هسته‌ای بلند می‌شود شهر کوکورای ژاپن را بزند اما شرایط جوی اجازه نمی‌دهد.

سوال می‌کند حالا که نمی‌شود با این بمب چه کنیم؟ می‌گویند حالا که نشد بار سنگینی دنبال خودت نکش تا این جا. همان جاها یک جایی در ناکازاکی بیندازش... و لابد ارتباط‌شان بعدش قطع شد و نشد بپرسد که در ناکازاکی چند جان نفس می‌کشد.

القصه این سوال و مشورت کردن حاکمان هم حکایت عجیبی است.

سعدی هم یک نمونه درخورش را این طور می‌گوید: یکی از ملوک بی انصاف، پارسایی را پرسید از عبادت‌ها کدام فاضل‌تر است؟ گفت تو را خواب نیمروز! تا در آن یک نفس خلق را نیازاری.

کافه میرداماد

گفت‌وگو با امید قالیباف
مجری گفت‌وگوی ویژه خبری درباره رسانه مثبت

موج منفی را کوتاه کنیم

طاهره آشیانی
روزنامه‌نگار

مغز انسان برای حفاظت از بدن «منفی» برنامه‌ریزی شده. مغز ما بدبین است تا همه چیز را رصد نکند و مطمئن نشود خطری ما را تهدید نمی‌کند، مدام اخطار می‌دهد، مدام هورمون کورتیزول (استرس) را به ما تزریق می‌کند تا بتوانیم از بقای خود حفاظت کنیم. اما دانشمندان می‌گویند، عمر هورمون استرس فقط دو دقیقه است؛ یعنی ما فقط دودقیقه زمان لازم داریم تا خطر را شناسایی کنیم و بعد از آن باید به حالت تفکر برگردیم تا بتوانیم بهترین راه چاره را پیدا کنیم. اگر مدام در حالت بقا باشیم و هورمون کورتیزول همیشه در حال ورود به خون ما باشد یعنی به این هورمون معتاد شده‌ایم و در شرایط عادی هم جوری فکر می‌کنیم که این هورمون را در خون خود داشته باشیم! اعتیاد به استرس باعث منفی بافی می‌شود، نوعی بیماری که بیشتر مردم این زمانه به آن دچار هستند. برای ماندن در حالت بقا و استرس، مغز و ذهن ما مدام در حال تولید افکار منفی است، حتی اگر آن بیرون خبر و اتفاق بدی نباشد! ذهن ما عادت کرده ذره‌بین بردارد و همه جا دنبال اخبار و اتفاقات منفی باشد تا بدنمان بتواند به بقای پراضطراب خود ادامه دهد و این را گردانندگان و صاحبان رسانه‌ها می‌دانند و برای همین است که انتشار اخبار منفی در صدر اخبار است. رسانه‌ها دلشان برای ما نسوخته فقط می‌خواهند مشتری و مخاطب بیشتری برای خود دست و پا کنند.

دارن‌هاردی، یکی از آموزگاران موفقیت بر این باور است که اگر می‌خواهیم مغز خوب و کارآمد و در نتیجه زندگی بهتری داشته باشیم باید مراقب ورودی‌های ذهنمان باشیم. هر چه به مغز بدهیم همان را پردازش کرده و مسیر زندگی ما را رقم می‌زند. شاید به همین دلایل و برای نجات بشر از دست اخبار منفی و استرس است که دیروز را به نام «رسانه مثبت» نامگذاری کردند تا شاید به این وسیله بتوان میزان تولید و انتشار اخبار منفی را مدیریت کرد.

با امید قالیباف، یکی از مجریان برنامه گفت‌وگوی ویژه خبری (شبکه دو) هم‌صحبت شدم تا او درباره رسانه مثبت و تاثیری که بر مردم و جامعه دارد، برایمان بگوید. قالیباف که کارشناس اقتصاد است، سال‌هاست در رسانه کار می‌کند و زوایای مختلف آن را می‌شناسد.

ریشه شکایت‌های بی‌شمار

از قالیباف می‌پرسم به نظرتان رسانه مثبت چگونه رسانه‌ای است و چگونه می‌توان اخبار و برنامه‌های رسانه‌ها را مدیریت کرد که فتیله اخبار منفی را پایین بکشند؟

می‌گوید: گردانندگان رسانه‌ها باید آن‌قدر توانایی داشته باشند که بین اخبار منفی و مثبت تعادل برقرار کنند. به باورم مخاطب هر دو نوع خبر را لازم دارد. اما راستش تولید، انتشار و دریافت اخبار مثبت نیاز به فرهنگسازی دارد. ذائقه مردم قابل تغییر است و این‌جور نیست که مردم فقط روی اخبار منفی متمرکز باشند. شاید ایراد به رسانه‌ها برمی‌گردد که بلد نیستند اخبار مثبت را پیدا کرده و جوری تنظیم و ارائه کنند که مخاطب از آنها استقبال کند. روی این بخش باید دانشگاه‌های خبری و رسانه‌ها بیشتر کار کنند و به خبرنگاران آموزش بدهند که روی رویدادها و اخبار مثبت بیشتر متمرکز شده و آنها را در بسته‌های خوب به مخاطب عرضه کنند.

قالیباف در پاسخ به این سوال که آیا رسانه‌ها در کشور ما برای ارائه اخبار مثبت و منفی تعادل دارند، می‌گوید: اصلا! روزنامه‌ها، خبرگزاری‌ها، سایت‌ها و صدا و سیما ۹۰ به ۱۰ کار می‌کنند؛ یعنی ۹۰ درصد اخبار منفی را ارائه می‌دهند و ۱۰ درصد اخبار مثبت را. این ۱۰ درصد هم به این خاطر است که یک ذره جای تنفس هم برای مخاطب بگذارند و کلا حال او را خراب نکنند.

اخبار مثبت کم نیست!

انتشار اخبار منفی، تاثیر مستقیم روی مردم، انتخاب‌ها، رفتار، گفتار و رویکرد آنها دارد. آیا کسی متوجه تاثیر رسانه‌ها بر وجوه زندگی مردم هست؟

مجری برنامه گفت‌وگوی ویژه خبری می‌گوید: حال مردم را بد می‌کند. اگر دقت کنید متوجه می‌شوید همه ما در حال غر زدن و شکایت، هستیم. این نتیجه خوراکی است که رسانه‌ها به مردم می‌دهند. به نظرم گردانندگان رسانه‌ها باید برای پیدا کردن و بازتاب اخبار مثبت تلاش کنند، هرچند پیدا کردن آنها سخت هم نیست. من بیشتر از ۲۰ سال است که در حوزه اقتصادی رسانه فعال هستم. درست است که در شرایط فعلی آمار و آن چیزی که مردم در زندگی خود احساس می‌کنند، منفی است اما اتفاقات خوبی هم در حال رخ دادن است که یکی از بهترین آنها استارت‌آپ‌ها و کارآفرینان جوانی هستند که در این فضا مشغول به کارند و با انرژی بدون توجه به تحریم‌ها یا مشکلاتی که دولت برای آنها ایجاد می‌کند (مالیات، وام و...) کارهای بسیار بزرگی انجام می‌دهند و این یعنی اخبار خوب که انتشار انها حال مردم را خوب می‌کند. انتشار اخبار مثبت مثل همین استارت‌آپ‌ها باعث می‌شود مردم به‌خصوص جوان‌ها به سمت مهارت‌های جدید و خلاق بروند. یکی از راهکارهایی که می‌توان اخبار را به سمت فضای مثبت برد این است که رسانه‌های ما جوان‌گرا شوند چون جوان نگاهش به آینده و سرشار از انرژی و امید است. او می‌خواهد آینده را بسازد برای همین با نگاهی مثبت به پیرامون خود می‌نگرد.

به قالیباف می‌گویم، انتشار بیش از اندازه اخبار منفی عموم مردم را به سمت انبار کردن کالاهای اساسی برده، حتی اگر کالایی را نیاز نداشته باشند از ترس گران یا کمیاب شدن می‌خرند و انبار می‌کنند، این رویکرد مردم را هم می‌توان وابسته به اخبار منفی رسانه‌ها دانست؟

این مجری می‌گوید: بله! رسانه‌ها در جامعه فرهنگسازی می‌کنند. در بعد اقتصادی روی فرهنگ مصرف تاثیر مستقیم دارد که یکی از انها انبار کردن کالاهای اساسی است و دیگری تبدیل دارایی به ارز و سکه. واقعیت این است که زندگی نود و نهدرصد مردم ربط زیادی به گرانی دلار و ارز ندارد اما انتشار اخبار منفی اقتصادی باعث شده که بیشتر مردم روی نرخ دلار و ارز متمرکز شده و حتی وارد بازار خرید و فروش آن شوند. در صورتی که می‌توانند نسبت به آن بی‌تفاوت باشند چون تاثیر بزرگی بر زندگی مردم عادی ندارد. واقعیت این است که همه اتفاقات مانند حلقه‌های یک زنجیر به هم مربوط هستند، اخبار رسانه‌ها می‌تواند اولین حلقه باشد و در ادامه واکنش‌هایی که جامعه نسبت به موضوعات سیاسی، اقتصادی و اجتماعی نشان می‌دهند.

موج‌سواری ترامپ روی اخبار منفی

به قالیباف می‌گویم، تاثیر اخبار منفی بر ذهن مخاطب و مردم آن‌قدر زیاد است که سیاست‌مداری مانند ترامپ از آن سوء استفاده کرده و با توییت‌های منفی و تهدید آمیز مردم ایران را وارد یک جور جنگ روانی کرده، به نظرتان چگونه این شرایط را می‌توان مدیریت کرد؟

قالیباف می‌گوید: رسانه‌ها باید راستگو باشند و واقعیت را به مردم بگویند تا آنها بتوانند حقیقت ماجرا و آنچه ترامپ توییت کرده یا می‌گوید را تشخیص دهند. در چنین شرایطی است که هم اعتبار رسانه‌ها افزایش پیدا می‌کند و هم جنگ روانی فروکش می‌کند. اگر تهدید اقتصادی صورت می‌گیرد، نباید آن را پنهان کرد چون در این صورت مثل فنر فشرده جمع می‌شود و یک جایی خودش را با انرژی بیشتری نشان می‌دهد و مثلا بازار ارز را خراب می‌کند. باید در کنار گفتن حقیقت، راهکار و پیشنهاد هم ارائه داد تا مردم بدانند در چنین شرایطی چه کاری باید بکنند.

قالیباف به منبع انتشار اخبار هم اشاره می‌کند و می‌گوید: رسانه‌های رسمی باید آن‌قدر اعتماد مردم و مخاطبان را جلب کنند که آنها برای به‌دست آوردن دقیق‌ترین اطلاعات به آنها مراجعه کنند. اگر مردم به اخبار تقلبی و دروغ که مثلا در توییتر یا اینستاگرام منتشر می‌شود، دقت کرده و گاهی آنها را می‌پذیرند به این دلیل است که به رسانه‌های رسمی اعتماد ندارند، بنابراین در قدم اول رسانه‌ها باید اعتمادسازی کنند.

مقطع حساس کنونی

حکایت طرح کسب و کار قیقاج و پدر جابری

امید مهدی‌نژاد
طنزنویس

در دوران ملوک‌الطوایفی، جنب آق‌قویونلوها، درویشی به نام قیقاج می‌زیست که وظیفه بازاریابی و ارائه بیزینس‌پلن جمع درویشان بر عهده او بود و با ارائه راه‌های خلاقانه، معیشت درویشان را از طریق جلب اعانه و کمک‌های مردمی اداره می‌کرد. در روزگاری که در اثر برخی نابسامانی‌های اقتصادی و کوچک شدن سبدهای خانوار، اوضاع معیشت درویشان رو به وخامت گذاشته بود، درویشان به سراغ قیقاج رفتند و از وی خواستند با ارائه طرح‌های جدید و ابتکاری، جمع آنها را از فلاکت نجات دهد.

قیقاج، درویشان را جمع کرد و جملگی به در خانه یکی از ثروتمندان شهر به نام جابری- که مالک سه پاساژ در مرکز شهر و دو شرکت واردات و صادرات و یک مال بود- رفتند. در زدند و جابری در را باز کرد. قیقاج گفت: ای جابری، دیشب پدرت را به خواب دیدم. جابری گفت: خب خب؟ قیقاج گفت: پدرت در خواب هوس آش کرده و خودش آش پخته بود و هم خودش می‌خورد و هم میان نیازمندان پخش می‌کرد. جابری دقایقی به یاد پدر گریه کرد و بعد دستور داد ملازمانش به تعداد درویشان همراه قیقاج آش تهیه کردند و به آنها بدهند تا بخورند.

فردای آن روز قیقاج بار دیگر درویشان را جمع کرد و به در خانه جابری رفتند. وقتی جابری در را باز کرد، قیقاج گفت: ای جابری، دیشب باز دوباره پدرت را به خواب دیدم. جابری گفت: خب خب؟ قیقاج گفت: پدرت هوس چلوکباب کرده بود و در یک جای سرسبز نشسته بود و فقیران را گرد خود جمع کرده بود و هم خودش چلوکباب می‌خورد و هم به آنها چلوکباب می‌داد و موقع رفتن نیز به هرکدام از آنها یک کارت هدیه اهدا کرد. جابری دقایقی به یاد پدر گریه کرد و بعد دستور داد ملازمانش به تعداد درویشان همراه قیقاج چلوکباب و کارت هدیه تهیه کنند و به آنها بدهند تا بخورند و ببرند. فردای آن روز بار دیگر قیقاج درویشان را جمع کرد و به در خانه جابری رفتند. وقتی جابری در را باز کرد، قیقاج گفت: ای جابری، شاید باورت نشود، اما دیشب برای بار سوم پدرت را در خواب دیدم. جابری گفت: خب خب؟ قیقاج گفت: پدرت پیتزا هوس کرده بود... در این هنگام جابری حرف قیقاج را قطع کرد و گفت: ای درویش، بیا و برگرد و به پدرم بگو خودش بلند شود بیاید تا هرچه هوس کرده است برایش بخرم. در این هنگام قیقاج متوجه شد که بیزینس پلن وی تا همین جا جواب می‌داده و تا بیزینس پلن بعدی خاموش شد.

۴ سال زندان برای توهین به هری

یک دانشجو که پرنس هری را خائن به نژاد توصیف کرده بود، به بیش از چهار سال زندان محکوم شد. این دانشجو تصویری از هری و یک اسلحه را که به سمت سر او نشانه رفته بود، کشیده بود.

به گزارش تابناک، میشل زیتچاک، نوزده ساله، چند ماه پس از ازدواج پرنس هری و مگان مارکل، تصویری از هری با یک اسلحه که سرش را نشانه رفته، در پس زمینه‌ای از خون منتشر کرد، او روی تصویر نوشته بود: خائن به نژاد، بعداً می‌بینمت.

زیتچاک می‌گوید، به اتهام تشویق به اعمال تروریستی و در دست داشتن برخی ابزارهای تروریستی به چهار سال و سه ماه زندان محکوم شده است. میشل وقتی ده ساله بود از لهستان به انگلستان نقل مکان کرد و در حال حاضر در «لیدز» انگلستان زندگی می‌کند و در دادگاه «اولدبایلی» لندن محاکمه شد. یک جوان ۱۸ ساله به نام «اوسکار دن کوچوروفسکی» هم به اتهام انتشار محتوای تروریستی در فضای مجازی به ۱۸ ماه زندان محکوم شد.

ربکا پولت قاضی پرونده در این باره گفت: نوشته‌های آنها بغض آلود و مجرمانه بوده و قصد واضحی برای تشویق به اقدامات تروریستی داشته‌اند.

استفاده از تلفن همراه با جمجمه چه می‌کند!

محققان استرالیایی می‌گویند استفاده بیش از حد از تلفن همراه باعث تغییراتی جدی در جمجمه انسان شده و از جمله به رشد غیرعادی استخوان‌های آن منجر می‌شود.

به گزارش مهر، در یک دهه اخیر بارها اخبار و گزارش‌هایی در مورد تبعات منفی استفاده زیاد از گوشی تلفن همراه و سایر دستگاه‌های الکترونیک برای سلامتی منتشر شده، اما پژوهش جدید محققان استرالیایی ابعاد تازه‌ای از این مشکل را نشان می‌دهد.

تحقیق یادشده که در دانشگاه کوئینزلند استرالیا انجام شده نشان می‌دهد جوانانی که بیش از حد از گوشی استفاده می‌کنند، معمولاً سرشان را زیاد به سمت پایین نگه می‌دارند و همین مساله باعث می‌شود استخوان‌های پشتی جمجمه آنها بیش از حد بزرگ شود.

پایین بودن طولانی مدت سر بر تاندون‌ها و رباط‌های استخوان‌های جمجمه نیز تأثیر منفی می‌گذارد و این احتمال وجود دارد که در آینده آسیب یادشده در استخوان‌های جمجمه بسیاری از جوانان وجود داشته باشد.

عکس: میزان

طبیعت سرسبز خراسان شمالی در ابتدای تابستان